

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent: CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA a III-a Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 901 din 31 decembrie 2007

HOTĂRÂREA
în Cauza Aslan împotriva României
(Cererea nr. 32.494/03)

Strasbourg

În Cauza Aslan împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din: domnii B.M. Zupancic, președinte, C. Bîrsan, doamnele E. Fura-Sandrom, A. Gyulumyan, domnul E. Myjer, doamnele I. Ziemele, I. Berro-Lefevre, judecători, și domnul S. Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 3 mai 2007,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se afla o cerere (nr. 32.494/03) îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, doamna Maria Simona Aslan (*reclamanta*), a sesizat Curtea la data de 29 iulie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Ea este reprezentată în fața Curții de domnul C. Amzuță, avocat din București. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul sau, doamna B. Ramașcanu, apoi de doamna R. Pașoi, coagent, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La data de 7 decembrie 2005, Curtea a decis să comunice cererea Guvernului. Invocând prevederile art. 29 § 3 din Convenție, acesta a hotărât să se analizeze în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamanta s-a născut în anul 1930 și locuiește în București.

A. Prima acțiune în revendicare

5. Prin Sentința din 3 noiembrie 1995, Judecătoria Sectorului 2 București a respins acțiunea introdusă de către reclamantă împotriva consiliului municipal pentru a i se recunoaște dreptul de proprietate asupra unui imobil situat în București, str. Mihăileanu nr. 36, ce fusese naționalizat în anii '50. Imobilul este format din 3 apartamente cu 11 camere, a căror suprafață totală este de 529,60 mp, și dintr-o curte de 618,74 mp.

6. Prin Hotărârea definitivă din 20 noiembrie 1996, Tribunalul Municipiului București a admis apelul formulat de reclamanta împotriva sentinței menționate mai sus a judecătoriei și a admis acțiunea. Tribunalul Municipiului București a apreciat că naționalizarea fusese ilegală și că, prin urmare, reclamanta era proprietara imobilului.

7. Prin Dispoziția din 25 mai 1998, primăria a dispus restituirea imobilului către reclamantă.

B. A doua acțiune în revendicare

8. La datele de 30 octombrie și 1 noiembrie 1996 și la data de 20 ianuarie 1997, statul a vândut cele 3 apartamente care compun imobilul familiilor D., T. și M., care locuiau acolo în calitate de chiriași.

9. La o dată neprecizată, reclamanta a sesizat Tribunalul Municipiului București cu o acțiune împotriva cumpărătorilor și consiliului municipal pentru a i se restitui imobilul.

10. La data de 27 aprilie 2000, reclamanta a renunțat la cererea sa introdusă împotriva familiei M.

11. Prin Decizia din 17 iulie 2000, Tribunalul Municipiului București a respins acțiunea, reținând faptul că reclamanta nu demonstrase reaua-credință a cumpărătorilor în momentul încheierii contractelor de vânzare-cumpărare.

12. Această decizie a fost confirmată, în urma apelului formulat de reclamanta, prin Decizia din 7 martie 2001 a Curții de Apel din București, care a statuat, printre altele, că reclamanta putea obține o reparație echivalentă, în temeiul Legii nr. 10/2001.

13. Prin Sentința definitivă din 5 februarie 2003, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantei.

C. Cererea de restituire în temeiul Legii nr. 10/2001

14. În cursul anului 2001, reclamanta a solicitat primăriei restituirea imobilului.

15. Prin Adresa din 2 martie 2006, primăria a informat Guvernul că cererea nu fusese încă analizată din cauza că reclamanta nu depusese anumite documente în susținerea cererii sale.

II. Dreptul și practica internă pertinente

16. Prevederile legale și jurisprudența internă pertinente sunt descrise în deciziile *Brumărescu împotriva României* ([MC], nr. 28.342/95, CEDO 1999-VII, pp. 250-256, §§ 31-44), *Străin și alții împotriva României* (nr. 57.001/00, §§ 19-26, 21 iulie 2005), *Păduraru împotriva României* (nr. 63.252/00, §§ 38-53, 1 decembrie 2005) și *Porteanu împotriva României* (nr. 4.596/03, §§ 23-25, 16 februarie 2006).

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

17. Reclamanta pretinde că vânzarea imobilului către chiriași, validată prin Decizia din 5 februarie 2003 a Curții Supreme de Justiție, a încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.”

A. Asupra admisibilității

18. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Mai mult, Curtea constată că acesta nu este lovit de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, îl declară admisibil.

B. Asupra fondului

19. Guvernul solicită Curții să țină seama de reforma instituită de Legea nr. 247/2005 de modificare a Legii nr. 10/2001, al cărei obiectiv este să accelereze procedura de restituire și, în cazurile în care o asemenea restituire se dovedește a fi imposibilă, să acorde o despăgubire ce constă într-o participare, în calitate de acționar, la un organism de plasare a valorilor mobiliare, „Proprietatea”, organizat sub forma unei societăți pe acțiuni. Guvernul arată că cererea formulată de reclamanta în baza Legii nr. 10/2001 nu a fost analizată încă de primărie, având în vedere faptul că reclamanta nu a susținut-o.

20. Guvernul concluzionează că reparația prevăzută de legislația română răspunde cerințelor art. 1 din Protocolul nr. 1 și că întârzierea înregistrată în acordarea despăgubirii

reclamantei nu rupe justul echilibru ce trebuie păstrat între interesele ce trebuie avute în vedere.

21. Reclamanta contestă acest argument. Ea apreciază că Adresa din 2 martie 2006 trimisă de primărie nu poate dovedi vreo vină a sa, în măsura în care ilegalitatea naționalizării fusese constatată printr-o decizie rămasă definitivă. Dimpotrivă, ea consideră că autoritățile naționale și chiriașii au acționat cu rea-credință în momentul încheierii contractelor de vânzare-cumpărare, în măsura în care, la momentul respectiv, se afla pe rol un litigiu având ca obiect revendicarea imobilului.

22. Reclamanta subliniază că statul nu putea vinde un imobil ce nu-i aparținea și că, procedând astfel, a privat-o de dreptul de a se bucura de bunul său.

23. Curtea reamintește că, în cauza *Străin* citată mai sus (§§ 39 și 59), ea a considerat că vânzarea de către stat a bunului altuia unor terți de bună-credință, chiar și atunci când a fost anterioară confirmării definitive în justiție a dreptului de proprietate al altuia, combinată cu lipsa totală de despăgubire, constituia o privare contrară art. 1 din Protocolul nr. 1.

24. Mai mult, în cauza *Păduraru* citată mai sus (§ 112), Curtea a constatat că statul își încălcase obligația pozitivă de a reacționa în timp util și cu coerență față de chestiunea de interes general pe care o reprezintă restituirea sau vânzarea unor imobile intrate în posesia sa în temeiul decretelor de naționalizare. De asemenea, ea a considerat că incertitudinea generală astfel creată s-a repercutat asupra reclamantei, care s-a văzut în imposibilitatea de a-și recupera întregul bun, deși dispunea de o decizie definitivă care obliga statul să i-l restituie.

25. În speță, Curtea nu distinge niciun motiv de a se îndepărta de la jurisprudența citată mai sus, situația de fapt fiind sensibil aceeași. Similar cauzei *Brumărescu* ([MC], nr. 28.342/95, CEDO 1999-VII), în cauza de față, terții au devenit proprietari înainte că dreptul de proprietate al reclamantei asupra bunului să facă obiectul unei confirmări definitive. La fel că în cauza *Străin* citată mai sus, reclamanta a fost recunoscută că proprietar legitim, instanțele considerând incontestabil titlul sau de proprietate, având în vedere caracterul abuziv al naționalizării.

26. Curtea observă că vânzarea bunului reclamantei o împiedică să se bucure de dreptul sau de proprietate și că nu i-a fost acordată nicio despăgubire pentru aceasta privare. Într-adevăr, deși a depus o cerere de despăgubire pentru imobil, în temeiul Legii nr. 10/2001, ea nu a primit răspuns până la această dată.

27. În ceea ce privește obligația sa de a-și susține cererea, presupunând că aceasta este situația, nu reiese nici din adresa menționată mai sus și nici din documentele furnizate de Guvern faptul că reclamanta ar fi fost informată despre aceasta carență, pentru a o putea remedia.

28. În orice caz, în ceea ce privește posibilitatea reclamantei de a fi despăgubită în temeiul Legii nr. 10/2001, modificată prin Legea nr. 247/2005, Curtea reține că aceasta din urma lege acorda un drept la despăgubire, în funcție de valoarea de piață a bunului ce nu

poate fi restituit, sub forma unei participări în calitate de acționar la un organism de plasare a valorilor mobiliare.

29. Conform calendarului previzional al fondului „Proprietatea”, operațiunea de conversie a titlurilor în acțiuni trebuia să aibă loc în martie 2006, iar intrarea efectivă la bursă, în decembrie 2006. Or, niciuna dintre aceste operațiuni nu a avut loc încă.

30. În speță, presupunând că cererea de restituire formulată de reclamanta în temeiul Legii nr. 10/2001 este admisibilă și poate face obiectul unei despăgubiri, Curtea observă că „Proprietatea” nu funcționează în prezent într-un mod susceptibil să ducă la acordarea efectivă a unei despăgubiri. Prin urmare, Curtea consideră că atingerea adusă dreptului de proprietate al reclamantei asupra apartamentelor vândute ale imobilului, combinată cu lipsa totală de despăgubire, o determină să suporte o sarcină disproporționată și excesivă, incompatibilă cu dreptul la respectarea bunului garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1.

31. Prin urmare, a avut loc încălcarea acestei prevederi.

II. Asupra pretensei încălcări a art. 6 § 1 din Convenție

32. Reclamanta contestă Decizia din 5 februarie 2003 a Curții Supreme de Justiție, pe care o consideră contrară art. 6 § 1 din Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.”

33. Curtea reamintește jurisprudența sa constantă conform căreia ea nu este competentă să analizeze o cerere referitoare la erori de fapt sau de drept despre care se pretinde că au fost comise de o instanță internă, cu excepția cazului în care și în măsura în care aceste erori i se par susceptibile de a fi condus la o încălcare a drepturilor și libertăților garantate de Convenție (*Garcia Ruiz împotriva Spaniei* [MC], nr. 30.544/96, § 28, CEDO 1999-I).

34. Având în vedere totalitatea elementelor aflate în posesia sa și în măsura în care ea era competentă să cunoască alegațiile formulate, Curtea nu a constatat nicio urma de încălcare a drepturilor garantate de art. 6 § 1 din Convenție.

35. Rezultă că acest capăt de cerere trebuie respins ca vădit neîntemeiat, în conformitate cu art. 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

III. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

36. Conform art. 41 din Convenție,

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

37. În ceea ce privește prejudiciul material, reclamanta insistă asupra restituirii imobilului și refuză acordarea unei despăgubiri. Ea nu furnizează un raport de expertiză. De asemenea, ea solicită, fără a indica o cifră, o despăgubire pentru prejudiciul moral suportat din cauza lipsei de folosință a imobilului și a „disperării” pe care a simțit-o timp de 11 ani, de când deține un titlu de proprietate, însă fără a i se face dreptate.

38. Guvernul apreciază că valoarea imobilului se ridică la 266.587 euro (EUR). El furnizează un raport de expertiză în acest sens. În ceea ce privește prejudiciul moral suportat de reclamantă, Guvernul consideră că hotărârea Curții ar putea constitui ea însăși o reparație suficientă a acestui prejudiciu.

39. Curtea reamintește că o hotărâre care constată o încălcare determină pentru statul pârât obligația juridică, în ceea ce privește Convenția, de a pune capăt încălcării și de a-i înlătura consecințele. Dacă dreptul intern nu permite decât înlăturarea imperfectă a consecințelor acestei încălcări, art. 41 din Convenție îi conferă Curții puterea de a acorda o reparație părții lezate prin actul sau omisiunea referitor la care s-a constatat încălcarea Convenției.

40. Printre elementele luate în considerare de către Curte atunci când statuează în materie se numără prejudiciul material, adică pierderile efectiv suportate ca o consecință directă a încălcării pretinse, precum și prejudiciul moral, adică repararea stării de angoasă, a neplăcerilor și incertitudinilor ce au rezultat din aceasta încălcare, precum și alte daune nemateriale (a se vedea, printre altele, *Ernestina Zullo împotriva Italiei*, nr. 64.897/01, § 25, 10 noiembrie 2004).

41. În circumstanțele speței, Curtea apreciază că restituirea imobilului situat în București, str. Mihăileanu nr. 36, ar repune-o pe reclamantă, pe cât posibil, într-o situație echivalentă cu cea în care s-ar fi aflat dacă cerințele art. 1 din Protocolul nr. 1 nu ar fi fost încălcate. În cazul în care statul pârât nu procedează la aceasta restituire în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, Curtea decide că Guvernul să-i plătească părții interesate, cu titlu de daune materiale, o sumă care să corespundă valorii actuale a imobilului.

42. În speță, în ceea ce privește stabilirea valorii acestei sume, Curtea reține că Guvernul a prezentat un raport de expertiză care permite stabilirea valorii imobilului. Conform acestui raport, aceasta valoare este de 266.587 EUR. Ținând cont de faptul că reclamanta nu a furnizat niciun raport de expertiză, Curtea apreciază că valoarea de piață actuală a imobilului este de 270.000 EUR.

43. În ceea ce privește cererea reclamantei, referitoare la o despăgubire cu titlu de daune morale, Curtea consideră că evenimentele în cauza au produs neplăceri și incertitudini, pentru care suma de 8.000 EUR reprezintă o reparație echitabilă a prejudiciului moral suferit.

B. Dobânzi moratorii

44. Curtea consideră potrivit că rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de preț marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
CURTEA,
ÎN UNANIMITATE,

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1 și inadmisibilă în rest;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1;

3. hotărăște:

a)ca statul pârât să-i restituie reclamantei imobilul situat în București, str. Mihăileanu nr. 36, în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, conform art. 44 § 2 din Convenție;

b)ca, în lipsa acestei restituiri, statul pârât să-i plătească reclamantei, în același termen de 3 luni, suma de 270.000 EUR (două sute șaptezeci mii euro) cu titlu de daune materiale;

c)ca, în orice caz, statul pârât să-i plătească reclamantei suma de 8.000 EUR (opt mii euro) cu titlu de daune morale;

d)ca sumele în discuție să fie convertite în moneda statului pârât, la cursul de schimb valabil la data plății, și că la acestea trebuie adăugată orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit;

e)ca, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, aceste sume să se majoreze cu o dobândă simplă având o rată egală cu cea a facilității de preț marginal a Băncii Centrale Europene, valabilă în această perioadă, majorată cu trei puncte procentuale.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 24 mai 2007, în conformitate cu art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Bostjan M. Zupancic,

președinte

Santiago Quesada,

grefier